

студентом, під час якого виявляється загальний рівень знань із дисципліни і проводиться повний клінічний розбір пацієнта чи певної клінічної ситуації, є кращим. Однак, така форма контролю потребує багато часу, нечітко документується й інколи може призводити до виникнення конфліктних ситуацій. Уведення письмового підсумкового контролю знань студентів розв'язало проблему з часом і документцією, але породило низку дедалі інших проблем. Завдяки стрімкому розвитку сучасних технологій ззагалі під час письмової відповіді на конкретно поставлене запитання студенти досить часто почали використовувати безліч форм передачі інформації на відстані. У зв'язку з цим студент який протягом семестру навчався на «незадовільно» та «задовільно», отримував на іспиті «добре» і «відмінно» та навпаки.

Тому все більшої актуальності набуває тестовий метод контролю знань студентів. Переваги тестового контролю безумовні, а саме:

- об'єктивність;
- контроль знань багатьох студентів за відносно коротким проміжком часу,
- отримання результатів тестування відразу після його проведення;
- самостійна розробка тестових завдань викладачами кафедри відповідно до пройденого матеріалу;
- можливість постійного поповнення тестової бази даних.

На кафедрі дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних хвороб використовуються поточні та підсумкові контролю знань студентів – тестування на комп'ютерах чи паперових носіях. У зв'язку з необхідністю підготовки студентів до ліцензійного іспиту «Крок 2. Стоматологія» на кожному практичному занятті рівень знань студентів 4 та 5 курсів перевіряється шляхом розв'язання тестових задач (згідно з тематикою заняття та пройденого матеріалу), створених співробітниками кафедри відповідно до вимог Центру тестування. До одного варіанта розроблених на кафедрі тестових завдань входять 10 ситуаційних задач із однією правильною відповіддю з п'яти. Студент обирає одну відповідь, яка на його думку, є найбільш правильною, та заповнює бланк для автоматизованої перевірки.

Постійний контроль відіграє важливу роль – привчає студентів до систематичної праці, з'ясовує обсяг, рівень і якість засвоєного навчального матеріалу, сприяє вмінному аналізувати тощо.

Підсумкові контролю знань студентів проводяться на кафедрі наприкінці 8, 9 та 10 семестрів після завершення вивчення певних розділів дисципліни «Дитяча терапевтична стоматологія». Тривалість підсумкового контролю – 50 хв. До одного варіанта входять 50 ситуаційних задач із однією правильною відповіддю з п'яти. Ці задачі також створені співробітниками кафедри відповідно до вимог Центру тестування.

У комп'ютерному класі академії на базі відділу ТЗН на комп'ютерних носіях проводяться підсумкові контролю знань, під час яких студенти виконують тестові завдання (2 та 3 курси) чи розв'язують тестові ситуаційні задачі (4 та 5 курси). До кожного варіанта завдань входять 20 питань чи ситуаційних задач із однією правильною відповіддю з п'яти. Практика показала, що застосування комп'ютерних (тестових) систем контролю студентів сприяє об'єктивізації перевірки знань і підвищує мотивацію студентів до навчання.

Переваги комп'ютерного навчання та контролю знань студентів безумовні, однак практична підготовка лікаря, на нашу думку, можлива лише за безпосереднього спілкування з хворим, що дає можливість розвинення клінічного мислення, інтерпретації отриманих даних, вибору плану обстеження та лікування хворого з урахуванням результатів об'єктивних, суб'єктивних та додаткових методів дослідження.

Отже, лише поєднання сучасних технологій навчання з традиційними методами дозволяє вдосконалити підготовку фахівців у плані практичної спрямованості кваліфікаційних вимог з урахуванням вимог ринку праці та світового досвіду.

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА КАФЕДРІ ДИТЯЧОЇ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

Каськова Л.Ф., Карпенко О.О., Амосова Л.І., Чуприна Л.Ф.

Інтерактивні технології можна вважати різновидом активних методів навчання. Але їх виділяють в окремий розділ, щоб підкреслити важливу роль цих технологій у сучасній освіті. Суть інтерактивних технологій полягає в тому, що навчання відбувається шляхом

взаємодії всіх, хто навчається. „Інтерактивний” означає здатність взаємодіяти в процесі бесіди, діалог із чимось (комп'ютером) або кимось (людиною).

Викладач виступає лише в ролі організатора процесу навчання, лідера групи студентів. Інтерактивні технології найбільше відповідають особистісно зорієнтованому підходу до навчання. У процесі застосування інтерактивних технологій, як правило, моделюються реальні ситуації, пропонуються проблеми для спільного розв'язання, застосовуються рольові ігри. Тому інтерактивні технології найбільше сприяють формуванню у студентів умінь і навичок, формуванню особистих цінностей, створюють атмосферу співробітництва, творчої взаємодії в навчанні.

Інтерактивні технології дають можливість забезпечити глибину вивчення змісту. Студенти опановують усі рівні пізнання (знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез, оцінку). При цьому відсоток студентів, які засвоюють знання, досить високий.

Змінюється роль студентів. Вона активна, студенти приймають важливі рішення щодо процесу навчання.

Змінюється основне джерело мотивації навчання. Воно стає внутрішнім, це інтерес самого студента.

Значно підвищується роль особистості викладача. Викладач більше розкривається перед студентами, виступає як лідер, організатор.

Засвоєння незначного обсягу інформації потребує значного часу.

Кожна інтерактивна технологія потребує попереднього розгляду і навчання студентів процедурі. Дисципліна студентів на інтерактивному занятті може бути проблемою для викладача.

Практично відсутні методичні розробки та література з інтерактивних технологій.

Як правило, сучасна система навчання вимагає від викладача охоплення великого обсягу інформації, вона орієнтована на рівні „знання” і „розуміння”. Неможливо одній людині знати все, навіть у якійсь вузькій галузі. До того ж численні факти містяться в пам'яті комп'ютера. Учні повинні мати цілком інші навички: думати, розуміти суть речей, осмислювати ідеї та концепції і вже на основі цього вміння шукати потрібну інформацію, трактувати її і застосовувати в конкретних умовах, формулювати й висловлювати особисту думку. Саме цьому сприяють інтерактивні технології.

Інтерактивні технології потребують багато часу для підготовки як учнів, так і викладача. Можна навіть скласти план їх упровадження. Краще старанно підготувати декілька занять у навчальному році, ніж часто проводити неспіх підготовлені „ігри”.

Можна провести зі студентами особливе „організаційне заняття”, створити разом із ними „правила роботи в групі”. Налаштувати студентів на старанну підготовку до навчальних семінарів. Можна використовувати спочатку прості інтерактивні технології – роботу в парах, малих групах, мозковий штурм тощо. Коли у вас і в студентів з'явиться досвід подібної роботи, такі заняття проходилимуть набагато легше, а підготовка не потребуватиме багато часу.

Використання інтерактивних технологій – не самоціль. Це лише засіб для досягнення такої атмосфери в групі, яка найкраще сприяє співробітництву, порозумінню і доброзичливості, дає можливість повніше реалізувати особистісно орієнтоване навчання.

Якщо застосування інтерактивних технологій у конкретній групі веде до протилежних результатів -- треба переглянути свою стратегію й обережно підходити до використання подібних технологій.

Деяким викладачам буває складно розкрити себе перед студентами, висловлювати особисту думку щодо матеріалу, показувати некомпетентність у деяких питаннях. Безумовно, не всі викладачі створені для інтерактивних технологій. Проте їх використання дає можливість для фахового зростання, для зміни себе, для навчання разом зі студентами.

Для ефективного застосування інтерактивних технологій педагог має старанно планувати свою роботу, щоб дати завдання студентам для попереднього підготування, прочитати, продумати, виконати самостійні підготовчі завдання; відібрати для заняття такі інтерактивні вправи, які дали б студентам „ключі” до засвоєння теми; під час самих інтерактивних вправ дати студентам час подумати над завданням, щоб вони сприйняли його серйозно, а не механічно виконали його; на одному занятті можна використати одну (максимум дві) інтерактивні вправи, а не їх калейдоскоп; дуже важливо провести спокійне „тибеке” обговорення за підсумками інтерактивної вправи; проводити швидкі опитування, самостійні роботи з питань теми, які не були пов'язані з інтерактивними завданнями.

Методика перевірки навчальних досягнень студентів має відповідати меті та методиці викладання предмета. Якщо для перевірки знань є традиційні способи оцінювання, то перевірка навичок потребує набагато більше часу, а переконається у виховному ефекті навчання безпосередньо на занятті взагалі майже неможливо. Цінності, особисте ставлення проявлятимуться в реальному житті. Завдання викладача - дати студентам можливість висловлювати й захищати особисту думку в будь-яких навчальних ситуаціях у групі та поза навчальним закладом

ПЕРЕВАГИ, НЕДОЛІКИ І ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ В ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЗГІДНО З ВИМОГАМИ БОЛОНСЬКОЇ СИСТЕМИ ПРИ ВИВЧЕННІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ НА ДОДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ

Катеринчук І.П., Ярмола Т.І., Мякінькова Л.О., Кострикова Ю.А., Лустовойт Г.Л., Овчаренко Л.К.

Внутрішня медицина - це головна навчальна дисципліна в практичній підготовці лікаря. Саме від того, настільки майбутнього лікаря навчать клінічному мисленню, залежить його вміння не лише обґрунтовувати терапевтичний діагноз, а й проводити змістовну діагностику і диференційну діагностику з будь-якої клінічної дисципліни (хірургії, гінекології, онкології тощо)

Тому питанням формування навичок діагностики і диференційної діагностики, оптимальної терапії конкретного хворого в навчальному процесі має надаватися пріоритетне значення.

Складові навчального процесу такі: лекція, практичне заняття, самостійна робота. Упровадження засад Болонського процесу з усіма його атрибутами створило низку додаткових переваг і можливостей якісно покращити підготовку майбутнього лікаря. Разом із тим, є певні перестороги, що за неповного впровадження задекларованих у Болонському процесі вимог, остаточний результат цієї роботи нагадуватиме годинник без стрілок „начебто і злагоджено цокає, а котра година – ніхто не знає”.

Проаналізуємо переваги, недоліки і проблеми.

1. Організація навчального процесу, навчальні програми.

Переваги. Навчальним планом і програмами передбачено вивчення окремих розділів, які можна визначити як окремі модулі. Перебування студентів 4-5 курсів у клініці протягом усього робочого дня дає можливість брати участь у обстеженні хворого, проведенні йому додаткових обстежень (ЕКГ, ФКГ, ЕГДФС, комп'ютерної томографії). Студент за належної організації праці матиме можливість під час самостійної роботи працювати в клінічній чи імунологічній лабораторії, рентген-кабінеті.

Недоліки. Студенти, перебуваючи в клініці, зможуть обстежити пацієнтів, які на той час лікуються. Вихорих із патологією, яка зустрічається рідше (вузиковий поліартеріїт, гемолітичні анемії, дерматоміозит, кардіоміопатії та ін.), студенти не побачать.

Проблеми. Безумовно, студенти будуть потребувати не викладача-контролера, а викладача консультанта, який має високий рівень професійної підготовки, знає сучасні досягнення з певного розділу, сучасні стандарти діагностики і лікування. І безумовно, викладач має працювати в клінічному відділенні, адекватному розділу внутрішньої медицини, який він викладає (кардіологічному, ревматологічному, пульмонологічному, гастроентерологічному, гематологічному, нефрологічному). Нині ці відділення функціонально закріплені за різними кафедрами і студенти змушені навчатись, а викладачі навчати не на своєму робочому місці, а у відділеннях, де вони не працюють.

Проблема може бути розв'язана через об'єднання терапевтичних кафедр у одну, але чи буде така кафедра, розташована на базі кількох лікувальних закладів із великою кількістю співробітників, функціонально спроможною?

II. Лекція.

Переваги. Згідно із сучасними даними, одержаними вітчизняними педагогами, ефективність вузівської лекції складає 5%, тому лекція через призму Болонського процесу розглядається як малозначима складова навчального процесу. З таким твердженням погодитися не можна, оскільки саме на лекції студент отримує найновіші дані щодо діагностики і лікування терапевтичних хвороб, коментарі щодо міжнародних і вітчизня-